

organizator

niebanalnie
giełdzie

Giełdowe rozgrywki -

lekcja powtórzeniowa

Czas przeznaczony na realizację scenariusza:

45 minut

Grupa docelowa:

- ▷ Uczniowie szkoły ponadpodstawowej z klas I – III.

Przedmiot nauczania:

- ▷ Podstawy przedsiębiorczości

Cel główny lekcji:

Powtórzenie i utrwalenie wiadomości dotyczących:

- ▷ funkcjonowania Giełdy Papierów Wartościowych,
- ▷ form inwestowania i ponoszonego ryzyka.

Cel szczegółowy:

- ▷ uczeń definiuje pojęcia związane z giełdą: hossa, bessa, akcja, obligacja, dywersyfikacja, dywidenda, certyfikat inwestycyjny,
- ▷ uczeń rozróżnia rynki giełdowe,
- ▷ uczeń wskazuje różnicę między różnymi rodzajami papierów wartościowych,
- ▷ uczeń wyjaśnia mechanizm funkcjonowania GPW,
- ▷ uczeń określa wskaźniki giełdowe,
- ▷ uczeń oblicza przewidywany zysk z przykładowej inwestycji.

Metody pracy:

- ▷ gra dydaktyczna,
- ▷ pogadanka.

Formy pracy:

- ▷ praca grupowa,
- ▷ praca indywidualna.

Pomoce dydaktyczne:

- ▷ Tablica, pisaki,
- ▷ kartki A4, kostki do gry, pionki (np. różnokolorowe guziki),
- ▷ instrukcja do gry, plansze do gry „Giełdowy almanach”, zestawy kart z poleceniami.

Przebieg lekcji:

Faza wprowadzająca (5 minut)

Rutynowe czynności organizacyjne. Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem zajęć. Podaje cele, jakie zostaną zrealizowane.

Faza realizacyjna (35 minut)

1. Nauczyciel dzieli uczniów na zespoły liczące od 4 do 6 osób (w zależności od liczebności klasy). Następnie z ich pomocą aranżuje przestrzeń, w której będzie odbywała się gra tak, aby każdy zespół miał odpowiednią ilość miejsca na rozłożenie niezbędnych materiałów i swobodny do nich dostęp.
2. Każdy zespół otrzymuje: planszę do gry „Giełdowy almanach”, zestaw kolorowych kart z poleceniami, instrukcję do gry (by w razie wątpliwości mogli się do niej odnieść), kartki A4 (do rozwiązywania zadań rachunkowych), pionki oraz kostki do gry.
3. Uczestnicy rozkładają plansze oraz umieszczają w odpowiednich miejscach kolorowe karty z poleceniami (tak, aby zawarte na nich informacje nie były widoczne dla graczy).
4. Nauczyciel przedstawia uczniom podstawowe założenia realizacji gry planszowej. Informuje uczestników o następujących zasadach:
  - ▶ Grę rozpoczyna gracz, który wyrzuci największą liczbę oczek, kolejni gracze poruszają się zgodnie z ruchem wskazówek, o tyle pól, ile oczek wyrzucą.
  - ▶ Na planszy znajdują się kolorowe pola, którym odpowiadają (w tym samym kolorze) karty z poleceniami:
    - ▶ Kolor czerwony – Karty „Zdefiniuj pojęcie ...”,
    - ▶ Kolor zielony – Karty „Oblicz...”,
    - ▶ Kolor niebieski – Kart „Dokończ zdanie ...”,
    - ▶ Kolor żółty – Karty „Prawda/fałsz”.
  - ▶ Każda karta oprócz polecenia zawiera również prawidłową odpowiedź oraz nagrodę/karę za prawidłową/błędną odpowiedź.
  - ▶ Na planszy znajdują się także pola koloru białego, którym nie przypisano żadnej karty, a zatem nie wymagają od uczestnika określonego działania.
  - ▶ Uczestnik, którego pionek znajdzie się na polu: czerwonym, zielonym, niebieskim lub żółtym losuje kartę odpowiedniego koloru i podaje ją innemu graczowi, aby ten przeczytał znajdujące się na odwrocie polecenie. Po udzieleniu odpowiedzi gracz postępuje zgodnie z wytycznymi znajdującymi się na karcie. Wykorzystaną kartę odkłada się na bok.
  - ▶ Następny gracz wykonuje te same czynności: rzuca kostką, przesuwa pionek na odpowiednie pole, wybiera kartę, wykonuje polecenie itd.
  - ▶ Wygrywa osoba, która jako pierwsza postawi pionek na polu „Sukces!”.
  - ▶ Jeśli gra nie skończy się po upływie wyznaczonego czasu lub wykorzystane zostaną wszystkie karty z poleceniami, uczestnicy kończą grę na takim etapie, na jakim się znaleźli – wówczas wygrywa osoba, której pionek znajduje się najbliżej pola „Sukces!”.
5. Nauczyciel upewnia się, czy wszyscy uczestnicy zrozumieli zasady prowadzenia gry. Wyjaśnia ewentualne wątpliwości.
6. W trakcie gry nauczyciel podchodzi do każdego zespołu i kontroluje sposób, w jaki odbywa się gra oraz odpowiada na ewentualne niejasności.

Faza podsumowująca (5 minut)

1. Nauczyciel zadaje uczniom pytania: Które polecenia z poszczególnych kart sprawiły Wam największy problem? Które zadania okazały się dla Was najłatwiejsze?
2. Nauczyciel omawia z uczniami zadania, które sprawiły im największy problem.
3. Nauczyciel dokonuje oceny pracy uczniów na lekcji.

Bibliografia i wykorzystane źródła:

- ▶ Biernacki P.; Szulec P.: Pierwsze kroki na rynku kapitałowym. Warszawa: Komisja Nadzoru Finansowego, 2009.
- ▶ Jajuga K.: Obligacje i akcje. Warszawa: Komisja Nadzoru Finansowego, 2009.
- ▶ Kachniewski M.; Majewski B.; Wasilewski P.: Rynek kapitałowy i giełda papierów wartościowych. Warszawa: Fundacja Edukacji Rynku Kapitałowego, 2008.
- ▶ Przewodnik rekina giełdowego. Warszawa: Fundacja Edukacji Rynku Kapitałowego, 2007.

Załączniki:

4. Instrukcja do gry.
5. Przykładowe karty z poleceniami (*w scenariuszu zamieszczono liczbę kart odpowiadającą liczbie pól w danym kolorze na planszy; należy przygotować większą liczbę kart każdego koloru z analogicznymi zadaniami, gdyż na niektóre pola w toku gry trafi kilkoro uczniów*).
6. Plansza do gry „Giełdowy almanach”.

Załącznik 1 - Instrukcja do gry

- ▶ Grę rozpoczyna gracz, który wyrzuci największą liczbę oczek, kolejni gracze poruszają się zgodnie z ruchem wskazówek, o tyle pól, ile oczek wyrzucą.
- ▶ Na planszy znajdują się kolorowe pola, którym odpowiadają (w tym samym kolorze) karty z poleceniami:
  - ▶ Kolor czerwony – Karty „Zdefiniuj pojęcie ...”,
  - ▶ Kolor zielony – Karty „Oblicz...”,
  - ▶ Kolor niebieski – Kart „Dokończ zdanie ...”,
  - ▶ Kolor żółty – Karty „Prawda/fałsz”.
- ▶ Każda karta oprócz polecenia zawiera również prawidłową odpowiedź oraz nagrodę/karę za prawidłową/błędną odpowiedź.
- ▶ Na planszy znajdują się także pola koloru białego, którym nie przypisano żadnej karty, a zatem nie wymagają od uczestnika określonego działania.
- ▶ Uczestnik, którego pionek znajdzie się na polu: czerwonym, zielonym, niebieskim lub żółtym losuje kartę odpowiedniego koloru i podaje ją innemu graczowi, aby ten przeczytał znajdujące się na odwrocie polecenie. Po udzieleniu odpowiedzi gracz postępuje zgodnie z wytycznymi znajdującymi się na karcie. Wykorzystaną kartę odkłada się na bok.
- ▶ Następny gracz wykonuje te same czynności: rzuca kostką, przesuwa pionek na odpowiednie pole, wybiera kartę, wykonuje polecenie itd.
- ▶ Wygrywa osoba, która jako pierwsza postawi pionek na polu „Sukces!”.
- ▶ Jeśli gra nie skończy się po upływie wyznaczonego czasu lub wykorzystane zostaną wszystkie karty z poleceniami, uczestnicy kończą grę na takim etapie, na jakim się znaleźli – wówczas wygrywa osoba, której pionek znajduje się najbliżej pola „Sukces!”.

Załącznik 2 - Przykładowe karty z poleceniami

Zdefiniuj pojęcie

AKCJA

- Papier wartościowy własnościowy.
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

OBLIGACJA

- Papier wartościowy dłużny.
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

DYWIDENDA

- Część zysku, którą można wypłacić akcjonariuszom.
- Przesuwasz się o 2 pola do przodu.
- Cofasz się o 2 pola.

CERTYFIKAT INWESTYCYJNY

- Papier wartościowy emitowany przez zamknięty fundusz inwestycyjny.
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

DYWERSYFIKACJA

- Inwestowanie w akcje różnych spółek z różnych branż w celu ograniczenia ryzyka.
- Przesuwasz się o 3 pola do przodu.
- Cofasz się o 3 pola.

INSTRUMENT POCHODNY

- Instrument, którego cena uzależniona jest od ceny innego instrumentu, zwanego instrumentem bazowym.
- Przesuwasz się o 4 pola do przodu.
- Cofasz się o 4 pola.

NEWCONNECT

- Rynek zorganizowany prowadzony przez GPW poza rynkiem regulowanym.
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

PRODUKT STRUKTURYZOWANY

- Instrument finansowy będący połączeniem instrumentu dłużnego oraz opcji.
- Dodatkowy rzut kostką.
- Czekasz 2 kolejki.

Załącznik 2 - Przykładowe karty z poleceniami

Oblicz

Zysk/stratę z inwestycji, jeżeli kupiłeś 10 akcji po 23,90 zł, a następnie sprzedałeś je po 46,40 zł. Prowizja maklerska wynosi 1%. Podatek od zysku 19%.

- Zysk 217,97 zł
- Przesuwasz się o 2 pola do przodu.
- Cofasz się o 2 pola.

Ile otrzymasz jednostek uczestnictwa typu A, jeżeli przeznaczysz na ten cel 20 000 zł. Aktualna wartość jednostki to 89,00 zł. Opłata za nabycie jednostki uczestnictwa wynosi 2%.

- 220,22 j.u.
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

Zysk z zakupu obligacji zerokuponowych. Cena emisyjna wynosi 94 zł, cena nominalna = 100 zł.

- 100 zł - 94 zł = 6 zł
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

Zysk/stratę z inwestycji w jednostki uczestnictwa. Wartość jednostki typu „no load” w dniu nabycia = 50,00 zł, wartość jednostki w dniu umorzenia = 68,00 zł. Podatek od zysku kapitałowego 19%. Kwota inwestycji 40 000 zł.

- Zysk 44 064 zł.
- Przesuwasz się o 6 pól do przodu.
- Cofasz się o 6 pól.

Zysk/stratę z inwestycji, jeżeli kupiłeś 50 akcji X po 30,20 zł, oraz 150 akcji Y po 21,45 zł, a następnie sprzedałeś wszystkie akcje X po 39,70 zł, akcje Y po 22,18. Prowizja maklerska wynosi 1,5% od każdej transakcji. Podatek od zysku 19%.

- Zysk 351,46 zł.
- Rzucasz kostką 2 razy.
- Cofasz się na pole „Start”.

Zysk/stratę z inwestycji, jeżeli kupiłeś 90 akcji po 48,30 zł, a następnie sprzedałeś je po 47,10 zł. Prowizja maklerska wynosi 1%. Podatek od zysku 19%.

- Strata 193,86 zł.
- Przesuwasz się o 2 pola do przodu.
- Cofasz się o 2 pola.

Załącznik 2 - Przykładowe karty z poleceniami

Dokończ zdanie

Na rynku pierwotnym transakcje zawierane są między ...

- emitentami a inwestorami.
- Przesuwasz się o 2 pola do przodu.
- Cofasz się o 2 pola.

Na rynku wtórnym transakcje zawierane są między ...

- inwestorami.
- Przesuwasz się o 2 pola do przodu.
- Cofasz się o 2 pola.

Komisja Nadzoru Finansowego to instytucja, która...

- nadzoruje i kontroluje rynek kapitałowy.
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

Oprocentowanie obligacji to ...

- wielkość wynagrodzenia dla nabywcy obligacji wyrażona jako procent jej wartości nominalnej.
- Przesuwasz się do przodu o tyle pól, ile oczek wyrzucisz kostką.
- Cofasz się o tyle pól, ile oczek wyrzucisz kostką.

Indeks WIG20 odzwierciedla ...

- zmiany cen akcji 20 spółek o największej kapitalizacji i największych obrotach na giełdzie.
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

Analiza techniczna to ...

- sposób analizowania i przewidywania zmian kursów akcji na podstawie wykresów.
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

Ryzyko kursu walutowego pojawia się ...

- gdy inwestycja dokonywana jest w walucie obcej.
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

Płynność inwestycji to ...

- możliwość zmiany przedmiotu inwestycji na gotówkę w krótkim okresie po oczekiwanej cenie.
- Dodatkowy rzut kostką.
- Czekasz 1 kolejkę.

Załącznik 2 - Przykładowe karty z poleceniami

Prawda czy fałsz

Bykami określamy inwestorów, którzy prognozują wzrost cen akcji.

- Prawda
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

W zleceniach kupna z limitem ceny określa się minimalną cenę, po której skłonni jesteśmy nabyć akcje.

- Fałsz
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

Bessa oznacza długotrwały wzrost kursów akcji.

- Fałsz
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

Pierwszym krokiem każdego inwestora winno być określenie celu inwestowania i opracowanie dokładnego planu.

- Prawda
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Czekasz 1 kolejkę.

Catalyst to rynek instrumentów dłużnych.

- Prawda
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

Prawo poboru oznacza, że akcjonariusz ma pierwszeństwo w zakupie akcji nowej emisji.

- Prawda
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

Wskaźnik „zysk na akcję” określa, ile zysku netto generuje jedna akcja.

- Prawda
- Dodatkowy rzut kostką.
- Czekasz 1 kolejkę.

Instrumenty pochodne mogą być stosowane do zabezpieczenia przed niekorzystnymi zmianami cen instrumentów bazowych.

- Prawda
- Przesuwasz się o 1 pole do przodu.
- Cofasz się o 1 pole.

Załącznik 2 - Plansza do gry „Giełdowy almanach”

